

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความรับผิดชอบของนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษากับการสะท้อนแนวคิดด้านสตรีนิยม โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 2,400 คน ใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Darwin Hendel (1977) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 334 คน ซึ่งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ย ระหว่าง 3.00 -4.00 เพราะนักเรียนหญิงส่วนใหญ่จะมีความรับผิดชอบในการส่งงาน ทำให้มีคะแนนเก็บสูงกว่านักเรียนชาย โดยนำมาแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้

ตารางที่ 3.1
จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มัธยมศึกษาตอนต้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	357	50
มัธยมศึกษาปีที่ 2	397	55
มัธยมศึกษาปีที่ 3	401	56
มัธยมศึกษาตอนปลาย		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	403	56
มัธยมศึกษาปีที่ 5	451	63
มัธยมศึกษาปีที่ 6	391	54
รวม	2,400	334

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าข้อมูลจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ การแนะนำของคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ และออกแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวทางของ สมพูล เนตรรัตน์ (2548) และ สุขุมารมณ์ เขียมสำอางค์ (2551) ในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้เนื้อหาของข้อคำถามครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยโดยแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ระดับชั้น คะแนนเฉลี่ยวิชาที่ถนัด ภูมิลำเนาเดิม จำนวนบุตรในครอบครัว เป็นบุตรคนที่ อายุ ลักษณะการอยู่อาศัย รายได้ของบิดา อาชีพบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาและความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนหญิง โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ครั้งนี้ จำนวน 40 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ คือ

3	หมายถึง	ปฏิบัติทุกครั้ง
2	หมายถึง	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
1	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหาว่ามีความถูกต้องครอบคลุม ครบถ้วนตามกรอบแนวคิดในการศึกษา ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด และได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 80 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha) ผลปรากฏว่าความเชื่อถือของแบบสอบถามที่ใช้วัด มีค่าเท่ากับ 0. ซึ่งถือว่าความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับดี

3. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ (Try Out) แบบสอบถาม มาทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์และเรียบเรียงก่อนนำไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยโดยทำการขอหนังสือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังจากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนัดหมายกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้เข้าในห้องประชุมและใช้ชั่วโมงกิจกรรมชุมนุม ของนักเรียนทุกระดับชั้นในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงนักเรียนเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองพร้อมให้นักเรียนซักถามจนเข้าใจ จึงให้ลงมือตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้ศึกษาจะเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 100 %

การแปลความหมายจากคะแนน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งมีคะแนนในแต่ละระดับชั้นแบ่งออกได้เป็นช่วง ๆ โดยในแต่ละระดับจะมีคะแนนอัตราภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับมีช่วงกว้างเท่ากับ 0.66 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.34-3.00 หมายถึง	ปฏิบัติประจำ
1.67-2.33 หมายถึง	ปฏิบัติบางครั้ง
1.00-1.66 หมายถึง	ไม่ปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ถูกนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ตัวแปร ด้านสถานภาพส่วนบุคคล แจกแจงในรูปความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักเรียนหญิง โดยคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539, น. 73) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

N หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539, น. 79) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ หมายถึง ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละคน

$(\sum X)^2$ หมายถึง กำลังสองของผลรวมของคะแนนแต่ละคน

N หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมด

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนหญิงระหว่างมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สถิติ t-test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539, น. 216)

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนหญิงระหว่างคะแนนเฉลี่ย จำนวนบุตรของครอบครัวนักเรียน อาชีพบิดามารดา ความคิดเห็นต่ออาชีพในอนาคตของนักเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546, น. 236, อ้างถึงใน ละเอียด สะอาดเยี่ยม, 2551, น. 54)

การนำเสนอผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบวิธีการเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยมุ่งสาระสำคัญจากแบบสอบถาม และใช้สถิติข้อมูลมาประกอบเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สามารถวัดได้